

ВПЛИВ ВІКУ МАТЕРІВ НА ЖИВУ МАСУ ЯРОК КАРАКУЛЬСЬКОЇ ПОРОДИ В ПЕРІОД ЇХ ОНТОГЕНЕЗУ

А.П. Китаєва, Л.В. Кременчук

Одеський державний аграрний університет

Вивчали зміну живої маси приплоду, одержаного від вівцематок каракульської породи різного віку. Встановлено, що вік матерів не має суттєвого впливу на живу масу приплоду в період його онтогенезу.

Ключові слова: вік, каракульська порода, ярки

Вступ. Важливою проблемою розвитку смушкового вівчарства є його конкурентоспроможність і рентабельність. Виробництво продукції каракулівництва потребує дотримання певних вимог до багатьох складових технологій, одною з яких є жорсткий відбір тварин за селекціонуємими ознаками. А це, в свою чергу, вимагає інтенсифікації відтворення поголів'я овець. Розробка і впровадження високоефективних технологій, спрямованих на використання ягнят у каракулівництві – шлях до підвищення рентабельності і конкурентоспроможності галузі [1,4].

Основним критерієм ефективності галузі каракулівництва повинна бути добра пристосованість тварин до перетворення корму в продукцію. При цьому приріст живої маси повинен виправдовувати витрати на виробництво продукції і забезпечувати ефективність розведення овець [2,3]. Серед факторів, що впливають на м'ясну продуктивність першочергове значення мають порода, стать, вік, годівля та утримання тварин. Встановлено, що між тваринами різних порід існують певні відмінності за інтенсивністю росту та потенційною м'ясною продуктивністю [4] та ін.

Виробництво високоякісної продукції каракулівництва (смушки, ягнята, баранина) у великій кількості залежить від рівня і інтенсивності відтворення поголів'я. Відомо, що господарська зрілість баранців і ярки залежить від породи, рівня годівлі та інших факторів генетичного і негенетичного, тобто паратипового характеру. У більшості порід овець господарська зрілість настає у 16 - 18-місячному віці, коли вони досягають повного фізіологічного розвитку, а жива маса ярки становить не менше 80% живої маси дорослих повновікових вівцематок. Однак є пізньоспілі породи овець, у яких ярки у 16-18-місячному віці не досягають певного розвитку і при їх осіменінні приносять маложиттєздатний приплід, а суягність і ягніння негативно позначаються на їх здоров'ї і подальшій продуктивності. За оптимальних умов годівлі і утримання ярки м'ясо-вовнових порід можуть мати господарську зрілість у 9-10 місячному віці, що дуже важливо в умовах високої інтенсифікації галузі, так як осіменіння ярки у ранньому віці дозволяє отримати від них більше ягнят і продовжити продуктивне довголіття вівцематок, а також зменшити витрати на їх вирощування.

Метою нашої роботи було вивчення ефективності раннього (9 міс.) парування ярки каракульської породи та впливу віку матерів на живу масу їх приплоду до 18-місячного віку.

Матеріал і методи досліджень . Робота виконувалась на поголів'ї чорних каракульських вівцематок жакетного смушкового типу та їх приплоду . Для цього було відібрано по 20 голів ярок 9- та 18- місячного віку і вівцематок від 2- до 10- річного віку, які були спаровані з одними баранами- плідниками жакетного смушкового типу 4- річного віку. Після ягніння, у одержаного приплоду (ярок), визначали живу масу при народженні та у віці 4, 8, 12 і 18 місяців . Цифровий матеріал опрацьовували біометрично методом варіаційної статистики [5] .

Результати досліджень . Одним із показників росту тварин є жива маса , яка характеризує стан здоров'я, загальний розвиток та потенційну продуктивність . Вона залежить як від генетичних так і паратипічних факторів . Жива маса ярок , одержаних від матерів різного віку, мала незначні відмінності в процесі росту (табл. 1).

При народженні жива маса ярок, одержаних від матерів різного віку коливалася від 4.10 ± 0.04 до 4.51 ± 0.07 кг. Найбільша (4.51 ± 0.07) кг вона була у ярок від матерів 5- річного віку, тобто 4-го ягніння , а найменша (4.10 ± 0.04) кг 4-річного віку (3-го ягніння) .

Жива маса ярок, одержаних від матерів віком 1,2 роки, яких парували у 9-міс.віці, на 0,29 кг (6,44%) була менша, ніж від 5-річних вівцематок, але більша на 0,12 кг (2,93 %), ніж від 4- річних вівцематок. У ярок, одержаних від матерів інших вікових груп, жива маса при народженні коливалися від $4,12 \pm 0,08$ до $4,38 \pm 0,6$ кг .

Таблиця 1

Динаміка живої маси ярок залежно від віку матерів , кг

Вік матерів		Вік ярок, місяці					
при паруванні, міс	при ягнінні, рік	n	при народженні i $X \pm S_x$	4	8	12	18
				$X \pm S_x$	$X \pm S_x$	$X \pm S_x$	$X \pm S_x$
9	1,2	10	$4,22 \pm 0,12$	$26,18 \pm 0,30$	$33,39 \pm 0,39$	$36,25 \pm 0,44$	$44,61 \pm 0,23$
18	2	15	$4,38 \pm 0,06$	$25,78 \pm 0,30$	$34,23 \pm 0,31$	$36,58 \pm 0,36$	$45,69 \pm 0,58$
30	3	13	$4,43 \pm 0,11$	$25,46 \pm 0,23$	$35,15 \pm 0,36$	$37,53 \pm 0,41$	$47,36 \pm 0,70$
42	4	12	$4,10 \pm 0,04$	$25,61 \pm 0,21$	$35,06 \pm 0,52$	$37,20 \pm 0,30$	$46,36 \pm 0,72$
54	5	10	$4,51 \pm 0,07$	$26,08 \pm 0,23$	$35,85 \pm 0,25$	$38,97 \pm 0,26$	$49,68 \pm 0,56$
66	6	14	$4,38 \pm 0,10$	$25,85 \pm 0,32$	$34,76 \pm 0,53$	$38,05 \pm 0,48$	$49,77 \pm 0,19$
78	7	9	$4,12 \pm 0,08$	$25,22 \pm 0,32$	$34,04 \pm 2,83$	$37,33 \pm 0,41$	$46,12 \pm 0,72$

90	8	1 2	4,20±0,12	25,37±0,23	32,80±0,36	35,75±0,24	45,41±0,71
102	9	1 4	4,25±0,10	24,80±0,30	31,53±0,36	34,82±0,38	44,73±0,86
114	10	9	4,14±0,05	25,11±0,24	31,60±0,43	34,81±0,39	41,74±0,80

У ярок, народжених матерями 2-річного віку, жива маса була також більша, ніж 4-річного віку на 0,28 кг (6,8 %) , але менше ніж 5-річного на 0,13 кг (2,89%) Різниця за живою масою у ярок ,народжених матерями 2-річного і 1,2-річного віку становила 0,18 кг (3,8%) на користь 2-річних вівцематок. Слід зазначити, що жива маса ярок при народженні була характерною для ягнят каракульської породи. Отже, ранній вік парування матерів, при оптимальних умовах годівлі і утримання, не позначається негативно на ембріональному розвитку ягнят

каракульської породи. Вони нормально ростуть і на момент народження мають живу масу відповідно породним особливостям .

В наступні вікові періоди росту ярок спостерігаються не суттєві відмінності за живою масою . Так , у 4-місячному віці тварини одержані від матерів раннього віку парування мали найбільшу живу масу (26,18±0,30 кг) , а найменшу – від матерів – 9-річного віку (24,80±0,30 кг) . Ярки, одержані від матерів різних вікових груп мали живу масу в межах від 24,80±0,30 до 26,08±0,23 кг.

Між ягнятами, одержаними від раннього (9 міс.) і традиційного (18 міс.) першого парування була несуттєва різниця на користь ягнят від раннього парування їх матерів (0,4 кг або 1,5%). У наступні вікові періоди вони також добре росли і розвивалися та мали живу масу у 8- та 18-місячному віці відповідно 33,39±0,39 кг та 44,61±0,23 кг, що по відношенню до повновікової вівцематки становить 66,8% та 89,2%

У вівцематок більш старшого (від 6-до 10-річного віку) спостерігається тенденція до зменшення живої маси приплоду в усі вікові періоди.

Відомо, що найбільш продуктивним віком вівцематок вважається 4-річний (третє ягніння), а так як жива маса ягнят при народженні характеризує їх ембріональний розвиток, то найкращий ембріональний розвиток мали ягнята, одержані від матерів 5-річного віку (четверте ягніння). Приплід вівцематок 6-10-річного віку мав при народженні меншу живу масу, порівняно з приплідом 5-річних вівцематок відповідно на 0,13 кг (2,9%), 0,39 кг (9,4 %), 0,31 кг (7,3%), 0,26 кг (6,1%), 0,37 кг (8,9%). Отже ембріональний розвиток цих ягнят відбувався дещо з меншою інтенсивністю, але був у межах породних властивостей. Аналогічна тенденція зміни живої маси ярок спостерігалася й у більш старші вікові періоди їх росту. Найбільш суттєвою була різниця у 9, 10 і 18- місячному віці, яка становила відповідно: у 9-місячному віці: 1,09 кг (3,1%), 1,81 кг (5,3%), 3,05 кг (3,9 %), 4,32 кг (13,7%), 4,25 кг (13,4%); у 12- місячному віці: 0,92 кг (2,4%), 1,64 кг (4,4%), 3,22 кг

(9,0%), 4,15 кг (11,9%), 4,16 кг (11,9%); у 18-місячному віці: 0,21кг (0,4%), 3,56 кг (7,7%), 4,27 кг(9,4%), 4,95 кг (11,0%), 7,94 кг (19%). Незважаючи на різницю за живою масою, ярки, одержані від матерів 6-10 - річного віку мали добрий розвиток і у 18- місячному віці їх жива маса становила 83,4-99,4% від живої маси повновікових вівцематок. А так як, основними показниками визначення віку першого парування ярок є вік і жива маса з домінуванням живої маси, то одержані дані свідчать, що жива маса ярок 9-місячного віку дозволяє пускати їх у перше парування у цьому віці і це не позначається негативно на ембріональному і постембріональному рості їх приплоду.

Висновки

1.У каракулівництві можна застосувати раннє використання вівцематок у відтворенні, пускаючи ярок у перше парування у 9- місячному віці живою масою не менше 80% від повновікових вівцематок .

2.Вік матерів не має суттєвого впливу на ембріональний розвиток приплоду. Найкращий він був у вівцематок 5- річного віку, у яких жива маса ярок при народженні становила $4,51 \pm 0,07$ кг.

3.У вівцематок 9- і 10- річного віку жива маса приплоду (ярок) при народженні була в межах вимог породи, але поступалася яркам від матерів 5- річного віку відповідно на: 0,26 кг (6,1%) і 0,37 кг (8,9%).

Література

- 1.Вороненко В.І. Наукові основи сталого розвитку вівчарства // Вісник аграрної науки.- 2006.-№ 3-4.- С.121-123
- 2.Васильев Н.А. Мясная продуктивность овец: от чего она зависит? // Овцеводство.- 1968.- №9.-С.33-36
- 3.Мухамедгалиев Ж.С., Жакаев Ж.К., Байдулаев С.и др. Мясная продуктивность овец при промышленном откорме // Овцеводство .-1987.-№4.-С.35-36.
- 4.Назаркулов А.Н., Яковенко Л.Б., Бектуров А., Чакиев Т. Интенсивное выращивание ремонтных ярок на фермах- площадках // Тез. науч. сообщ . 16-18 мая конф. по развитию овцеводства ВНИИОК,- Ставрополь ,1989. Ч.2.- С. 113-115
- 5.Плохинский Н.А. Руководство по биометрии для зоотехников .- М.: Колос , 1969-256с.

Китаева А.П ., Кременчук Л.В. Влияние возраста матерей на живую массу ярок каракульской породы в период их онтогенеза.

Изучено изменение живой массы приплода , полученного от овцематок каракульской породы разного возраста. Установлено, что возраст матерей не имеет существенного влияния на живую массу приплода в период его онтогенеза.

Ключевые слова: возраст, каракульская порода, ярки

Kitaeva A.P., Kremenchuk L.V The influence of mothers age on the live weight of the Karakul breed ewes in the period of their ontogenesis.

The change of the offspring live weight, obtained from the Karakul breed ewes of the young age has been studied. It has been revealed that mothers age didn't influence much the live weight of the offspring in the period of their ontogenesis.

Key words: *age, karakul breed, ewes*